

Arkivsaksnr. 23/06139-1
Saksbehandler Anja Johnsen

Saksgang
Miljø-, klima- og samferdselsutvalget

Møtedato
06.06.2023

19/23

Planprogram Kommunedelplan for klima, miljø og energi 2024-2032 - Til offentlig ettersyn

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Planprogram for Kommunedelplan for klima, miljø og energi 2024-2032 legges ut på offentlig ettersyn i 8 uker.

Frist for innlevering av innspill og merknader settes til 01.08.2023.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Mette Mohåg
Direktør, Avd. for bymiljø

Hva saken gjelder

Saken gjelder revisjon av kommunens reviderte klima-, miljø- og energiplan.

I 2018 utarbeidet Tromsø kommune sin første klima-, miljø- og energiplan: Klima-, miljø- og energiplan 2018-2025. Arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp, miljø og klimatilpasning har siden den gang fått økt fokus. Tromsø kommune utarbeidet kommuneplanens samfunnsdel i 2020, hvor FNs bærekraftsmål for første gang ble tatt inn i kommunens overordnede planverk (Tromsø kommune, 2020).

En revisjon av kommunens klima-, miljø- og energiplan er nødvendig for å oppfylle kommuneplanens samfunnsdel og er forankret i kommunal planstrategi 2020-2023.

Tromsø kommune trenger en plan som muliggjør omstilling i et raskere tempo. Det er i tillegg behov for å finne gode mål og strategier for å kutte i indirekte utslipp, da disse er større enn våre direkte utslipp.

Vi trenger en plan som tetter utslippsgapet og sørger for at kommunen oppfyller sine forpliktelser gjennom rettferdig omstilling.

Saksutredning

Klimaendringene truer mennesker, økosystemer og natur. FNs klimapanel slår nå fast at virkningene av oppvarmingen inntreffer ved lavere temperaturer enn tidligere beregnet (FNs klimapanel, 2023). Alle verdens regioner er allerede berørt. Det er viktigere enn noen gang å tenke globalt og handle lokalt. Det er ikke til å unngå at klimaet endrer seg som følge av historiske og pågående klimagassutslipp. For å gjøre natur og mennesker mindre sårbare, er det nødvendig med klimatilpasning. Å begrense klimaendringer og stanse tap av biologisk mangfold vil kreve raske, gjennomgripende og varige samfunnsendringer som må skje på tvers av økonomiske, sosiale, politiske og teknologiske områder. Dette vil kreve endringer i både menneskers verdsettelse og adferd. En revisjon av kommunens klima-, miljø- og energiplan er nødvendig for å oppfylle kommuneplanens samfunnsdel og er forankret i kommunal planstrategi 2020-2023. Planprogrammet kan ses på som «planen for planen» og legger rammer for det videre arbeidet med den nye kommunedelplanen. Ifølge plan- og bygningsloven skal planprogrammet gjøre rede for:

- Formålet med planarbeidet.
- Planprosessen med frister og deltakelse.
- Status for Tromsø kommune og behov for utredninger
- Opplegg for medvirkning.

Hovedmålet med kommunedelplanen vil være å få kunnskap, sette mål og finne tiltak som kan redusere både direkte og indirekte klimagassutslipp. Planen vil også ta for seg muligheter for å øke opptak av klimagasser, klimatilpasning, samt ha fokus på andre viktige miljøtemaer i kommunen. Tromsø kommunes kommunedelplan for klima, miljø og energi skal følge internasjonale, nasjonale og regionale føringer. Etter plan- og bygningslovens § 3-5 skal den kommunale planleggingen ivareta nasjonale og regionale interesser, samt bidra til å gjennomføre internasjonale avtaler innenfor lovens virkeområde jmf § 3-1. Gjennom Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning er Tromsø kommune pålagt å stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging, i tillegg til å bidra til at klimatilpasning ivaretas i planarbeid. FNs 17 bærekraftsmål ligger til grunn for Tromsø kommunes planlegging (FN-sambandet, n.d.). I kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 har Tromsø kommune lagt FNs bærekraftsmål til grunn i arbeidet med å komme frem til de tre samfunnsmålene for et bærekraftig Tromsø. De tre samfunnsmålene til Tromsø er:

- Sosial bærekraft – det betyr at alle innbyggerne i kommunen er likeverdige, likestilt og har gode hverdagsliv.
- Klima- og miljømessig bærekraft – det betyr at all utvikling skjer innenfor naturens tålegrense og med en stadig reduksjon av klimagassutslipp.
- Økonomisk bærekraft – det betyr at verdiskapingen er kunnskapsdrevet, innenfor naturens tålegrense, og at velferdsutviklingen kommer hele samfunnet til gode.

Hva som er rasjonelt, og hvordan ulike bærekraftsparametere veies opp mot hverandre, vil være politiske spørsmål som skal avklares så langt det er hensiktsmessig i klima-, miljø- og energiplanen. Som grunnlag for dette, legges det opp til at framskrivninger av klimagassutslipp skal utformes med scenarier med ulike ambisjonsnivå og forutsetninger, både for å gi politikerne et beslutningsgrunnlag som er egnet til å sette realistiske mål, og for å få frem hvilke andre eksterne påvirkningsfaktorer som kan forventes å gi vesentlige effekter lokalt.

Overordnede utredningsbehov:

- Analyse av hvilke tiltak og virkemidler vi trenger for å nå våre utslippsmål, med vekt på kostnader, CO₂-ekvivalenter og realisme, med formål om å lage tiltakspakker for ulike utslippsscenarioer.
- Utrede hvordan arbeidet med natur, klimatilpasning og klimagassutslipp henger sammen, og se på synergier mellom de tre for Tromsø kommune.
- Se på prinsipper for rettferdig omstilling, herunder folkehelse, forbruk og ulikhet.
- Tromsø som klimanøytral by – hva skal til?
- Kartlegge hva som er kommunens rolle og handlingsrom innenfor sirkulær økonomi, samt hva rollen kan brukes til.
- Kartlegge kommunens virkemidler for å redusere utslipp knyttet til forbruk både i kommuneorganisasjonen og i samfunnet for øvrig.
- Endringsvilje i kommuneorganisasjonen og i samfunnet for øvrig.
- Grønn næringsutvikling og teknologi, herunder oversikt over nasjonale og internasjonale virkemidler som er tilgjengelig. Samt utrede hvordan man kan redusere utslipp, uten å tape verdiskaping og sysselsetting.
- Hvordan, og i hvilken grad, kan færre privatbiler i bybildet redusere behovet for bygging, drift og vedlikehold av infrastruktur og gi mer plass i byen
-

Referansescenariet gitt i planprogrammet tilsier økte klimagassutslipp som følge av betydelig vekst i utslipp fra avfallsforbrenning, fortsatt økning av utslipp fra skipsfart og noe økning innen luftfart.

Det er utfordringer knyttet til:

- Kommunens geografisk begrensede innflytelsessfære. Store deler av utslippene kommer fra nasjonal eller regional transport, og mye er underlagt internasjonale rammebetingelser.
- Manglende lovhjemler: kommunen må forholde seg til at lovverket per i dag gir kommunen liten innflytelse på klimagassutslipp, blant annet fordi utslippene ikke er definert som forurensning.
- Motstridende samfunnshensyn, for eksempel høyere utbyggingskostnader for offentlige bygg og infrastruktur som følge av strenge utslippskrav til bygge- og anleggsbransjen.
- Manglende markedsmessig og teknologisk modenhet for klimavennlig teknologi både i transportsektoren, og teknologi for karbonfangst og lagring.

Det vil ta tid å fornye og skifte ut teknologi både på land, i luft og på sjø. Utfordringen det her tas tak i er hvordan Tromsø kommune skal kunne bidra til at dette grønne skiftet kan gjennomføres på en rasjonell og bærekraftig måte så raskt som mulig.

Planprogrammet beskriver status, muligheter og utfordringer ved de ulike plantemaene beskrevet. Forslag til utredningsbehov og tiltak er inkludert under hvert enkelt tema i planprogrammet.

Planprogrammets og planens tema er:

- Reduksjon av klimagassutslipp
- Klimatilpasning
- Miljø
- Energi

Konklusjon

Planprogram for Kommunedelplan for klima, miljø og energi 2024-2032 legges ut på offentlig ettersyn i 8 uker.

Frist for innlevering av innspill og merknader settes til 01.08.2023.

Merknader kan sendes til kommunen på følgende måte:

- E-post: postmottak@tromso.kommune.no
- Brev: Rådhuset, Postboks 6900, 9299 Tromsø
- Via hjemmesiden til Tromsø kommune: [Send ditt innspill til klima-, miljø- og energiplanen](#)

Vedtakskompetanse

Miljø-, klima- og samferdselsutvalget

Vedlegg

Til offentlig ettersyn - Planprogram for kommunedelplan for klima, miljø, energi og klimatilpasning - 15.05.2023

Vedlegg til planprogram - Medvirknings- og kommunikasjonsplan - 15.05.23